

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 16/2001 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om finansiering av lands- bygdsnäringar

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 november 2001 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om finansiering av landsbygdsnäringar (RP 207/2001 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i saken. Utlåtandet (GrUU 55/2001 rd) ingår som bilaga till detta betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Katriina Pessa, jord- och skogsbruksministeriet
- budgetrådet Kati Suihkonen, finansministeriet
- enhetschef Ulla Koivumäki, Andelsbankscentralen
- sektionschef Maire Lumiaho, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- ordförande Holger Falck, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att räntorna på statens försäljningsprisfordringar och lån enligt lagen om gårdsbruksenheter höjs till den nivå de låg på den 31 december 1994, dock högst till 5,5 procent så, att höjningen gäller de räntor som vid ingången av 1995 sänktes till fyra procent.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2002.

Grundlagsutskottets utlåtande

Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning anser utskottet att propositionen är förenlig med

gemenskapens stödbestämmelser. Utskottet tillstyrker lagförslaget i övrigt, men föreslår att orden "så att den understiger fem procent" stryks i

69 a § 2 mom., eftersom bestämmelsen också gäller lån där räntorna sänkts på annat sätt.

Utskottet påpekar också att det i propositionen hänvisas till EG:s referensränta, som förväntas sjunka. Vid sakkunnigutfrågningen i utskottet framhölls det att referensräntorna på senaste tid ändrats ett antal gånger med kort varsel. Läget förefaller hålla i sig och därför förutsätter utskottet att regeringen snabbt skall reagera på förändringar i referensräntorna genom att så snart som förändringarna fastställts lämna en proposition till riksdagen med förslag till ändring av

räntorna på statens försäljningsprisfordringar och lån. (*Utskottets förslag till uttalande*).

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår jord- och skogsbruksutskottet vördsamt

att lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att ett uttalande godkänns (Utskottets förslag till uttalande).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om finansiering av landsbygdsnäringslagar

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 12 mars 1999 om finansiering av landsbygdsnäringslagar (329/1999) en ny 69 a § som följer:

69 a §

Ränta på fordringar och lån enligt lagen om gårdsbruksheter

(1 mom. som i RP)

Räntan höjs dock inte om

(1 och 2 punkten som i RP)

3) det är fråga om en fordran eller ett lån vars årliga ränta vid sanering enligt lagen om företagssanering (47/1993) eller lagen om

skuldsanering för privatpersoner (57/1993) eller vid frivillig skuldsanering enligt landsbygdsnäringslagen eller vid sanering enligt 6 eller 11 kap. lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringslagar (45/2000) har sänkts (*utesl.*).

(3 mom. som i RP)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt reagerar på förändringar i referensräntorna genom att omedelbart se-

dan förändringarna fastställts lämna en proposition till riksdagen om ändring av räntorna på statens försäljningsprisfordringar och lån.

Helsingfors den 5 december 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Timo Kalli /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Nils-Anders Granvik /sv
Pertti Hemmilä /saml
Matti Kangas /vänst
Tapio Karjalainen /sd
Marja-Leena Kemppainen /kd
Jari Koskinen /saml

Lauri Kähkönen /sd
Esa Lahtela /sd
Eero Lämsä /cent
Pertti Mäki-Hakola /saml
Olli Nepponen /saml
Erkki Pulliainen /gröna
ers. Pekka Vilkuna /cent.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var

utskottsrådet Carl Selenius.

RESERVATION***Motivering***

Regeringen föreslår en ändring av lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar, som innebär att räntan på gamla lån enligt lagen om gårdsbruksenheter och på statens försäljningsprisfordringar höjs från och med den 1 januari 2002.

När Finland gick med i Europeiska unionen tvingades lantbruket anpassa sig till en i många avseenden ny omvärld jämfört med tiden före medlemskapet. Därför ingick i anslutningsfördraget en rad arrangemang som avsåg att lindra anpassningsproblemen. Bland annat underlättades situationen för gårdsbruksenheter i ekonomiska trångmål genom att den årliga räntan på försäljningsprisfordringar som uppkommit och lån som beviljats med stöd av lagen om gårdsbruksenheter sänktes till fyra procent i det fall att den årliga räntan låg över fyra procent den 31 december 1994. Räntesänkningen är följaktligen ett i anslutningsfördraget sanktionerat stöd som tilläts fram till utgången av 2001.

När vårt land blev EU-medlem 1995 var medelräntan för nya krediter till lantbruket närapå 10 procent. Nu ligger medelräntan för nya banklån till jordbruket på 5,75 procent. Det bör också observeras att räntenivån har sjunkit fortlöpande under hösten. Det är högst sannolikt att Europeiska centralbanken kommer att fatta beslut

som sänker den allmänna räntenivån inom euroområdet. Man kan anta att det i den nuvarande räntan på fyra procent inte ingår något sådant väsentligt stödelement som skulle förutsätta en räntehöjning.

Av propositionen framgår att räntehöjningen inte har särskilt stora effekter med avseende på statsfinanserna. Däremot kan konsekvenserna vara stora för enskilda gårdsbruksenheter. De gårdar som omfattats av räntesänkningen har haft det ekonomiskt svårt. Deras ekonomiska situation har inte förbättrats ett dugg under EU-medlemskapet, eftersom de övriga kostnaderna klart varit i uppgående under de senaste åren.

Märkas bör också att låntagarna i dag betalar två procent ränta på lån med stöd enligt lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar och att räntan är densamma i hela landet. Före EU-medlemskapet var räntan på gårdsbrukslån graderad så att den var högst i södra Finland. En höjning av räntorna på lån enligt lagen om gårdsbruksenheter leder till särbehandling av odlarna, beroende på var gårdsbruksenheten ligger.

Förslag

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att lagförslaget förkastas.

Helsingfors den 5 december 2001

Eero Lämsä /cent
Timo Kalli /cent
Pekka Vilkuna /cent